

Projecte transfronterer de desenvolupament d'un turisme cultural i científic de caràcter sostenible i innovador

Projecte transfronterer de desenvolupament d'un turisme cultural i científic de caràcter sostenible i innovador

Aquest any 2017, en què aquí, a Santa Llocaia, les 14es Trobades Culturals Pirinenques tractem el tema de l'economia muntanyenca, és l'Any del turisme sostenible i de desenvolupament. I és per això que hem tingut la idea d'un projecte transfronterer de desenvolupament d'un turisme cultural i científic de caràcter sostenible i innovador, que us vull presentar.

En el títol hi ha les paraules sostenible, de desenvolupament i també turisme. Els fons europeus passen a les regions i als poders locals, i una manera de tenir-hi accés és a través de projectes transfronterers. Es tractaria de poder-lo incloure en els programes de Cooperació operacional territorial Espanya-França-Andorra (Poctefa). Es realitzen per a períodes de set anys, i el pròxim període és del 2012 al 2017. Ara estan en el període que s'acabarà l'any 2020, i no podem pretendre obtenir fons europeus.

L'espai geogràfic circumscriu per a aquest projecte és:

A) A la regió francesa de l'Occitània, d'est a oest:

- Pays terres romanes en Pays catalans
- Pays des Pyrénées Cathares
- Pays de Foix Haute Ariège
- Pays du Couserans
- Pays Comminges Pyrénées

B) Les sis comarques que formen, a Catalunya, la vegueria de l'Alt Pirineu-Aran:

- Cerdanya
- Alt Urgell
- Pallars Sobirà
- Pallars Jussà
- Alta Ribagorça
- Vall d'Aran

C) Principat d'Andorra

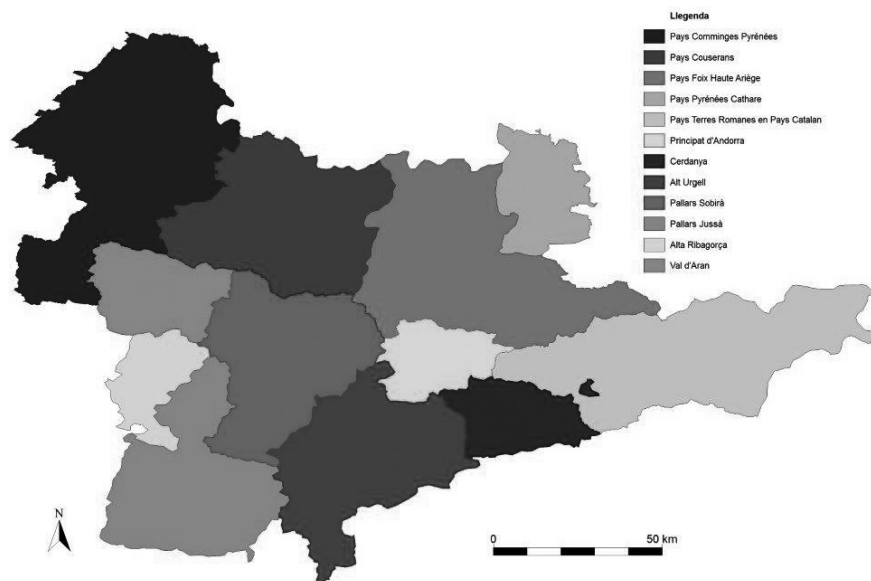
És a dir que aquest projecte transfronterer tindria la zona geogràfica

Antoni Ubach
i Mortés,
exconseller del
Govern d'Andorra
d'Educació i Cultura,
de Treball i Benestar
social

Martina Camiade i
Boyer, catedràtica
IFC/UPVD

Xavier Llovera i
Massana, arqueòleg

d'aplicació que veiem en el mapa, composta pels 6 pays, per una vegueria i per Andorra. Què és un turisme cultural i científic sostenible? És el contrari del turisme de masses, que és fer venir la màxima gent possible. Es tractaria de crear productes que siguin per a grups de 15 o 20 persones i circuits amb nits de pernoctacions que durarien entre 5 i 7 nits.

Aquests circuits per a 15 o 20 persones serien de turisme cultural i científic, agafant uns períodes històrics. Els períodes històrics que entrarien en el projecte són els compresos entre la prehistòria i l'edat mitjana:

Prehistòria: a partir del paleolític superior, perquè d'abans no tenim gran cosa; epipaleolític i en particular l'azilè d'aquí a l'Arieja, el mesolític i el neolític.

Després de Polibi: els romans, els púnics, els visigots, els sarraïns i els carolingis. Per a molts de nosaltres Polibi és un personatge important perquè ens ha fet sortir de la prehistòria. Els andosins i els ceretans sortim de la prehistòria gràcies a ell.

C) L'edat mitjana del segle IX al segle XIV, l'època més important.

Sobre aquests territoris i aquests espais històrics es tractaria la determinació dels circuits del projecte.

Aquest projecte, doncs, es podria emmarcar en el programa operacional de cooperació territorial Espanya-França-Andorra, i el pròxim serà del 2021 al 2027.

Si això fos el cas s'hauria de seguir les pautes previstes per als projectes:

- Identificar el projecte
- Socis del projecte
- Contingut del projecte

- Llista de les accions

Es tractaria, doncs, de fomentar en el territori dels cinc pays de la regió d'Occitània, de les sis comarques de l'Alt Pirineu i Aran i del Principat d'Andorra un turisme sostenible. Els socis de projecte serien aquestes dotze entitats territorials.

Hem privilegiat, entre moltes altres referències per definir aquest concepte, un llibre col·lectiu de l'any 1974, *Les Pyrénées, de la montagne à l'homme* d'Éditions Privat de Tolosa; el director era un austríac, Georges Hahn. El capítol de la geografia física és de François Taillefer, director de l'obra col·lectiva; Joan Maluquer de Motes en va escriure el capítol d'arqueologia i prehistòria; Pierre Bonassie, el capítol d'història de l'edat mitjana; Marcel Durlat, el capítol d'història de l'art medieval, i Bartolome Benssar, el capítol d'història social. Són noms que eren el millor de cada casa en aquell moment.

Anem de la geografia física a l'home, i el Pirineu és el lloc ideal per desenvolupar la relació del naixement de l'home a partir de la geografia física. El subtítol diu, de la muntanya a l'home. "Le Pyrenées ne sont pas une frontière, c'est l'entrée des viles." Jo pensava que eren una barrera, que separaven els dos pobles, al nord i al sud, i la concepció del llibre és el cau on s'exerceix la funció entre tots. Els Pirineus no han sigut mai una barrera, sinó que ho acullen tot, on ha cristal·litzat el desenvolupament de moltes coses, i és la raó per la qual ens ha semblat que el projecte podia desenvolupar l'àrea geogràfica dels Pirineus centrals.

L'àrea geogràfica és la dels Pirineus centrals, que va de Comminges / Aran a la Cerdanya. En aquesta àrea s'haurien de trobar uns elements que tinguessin en compte la geografia física, els paisatges, els homes i les dones, les causes exògenes que han pogut tenir influència sobre aquestes valls i muntanyes.

Una vegada definits aquests elements, s'hauria de fer la llista d'accions que serien per començar una dotzena de circuits turístics, amb una temàtica i d'una durada de cinc a deu dies per a grups d'una quinzena de persones.

Com que ja hi ha molta feina feta en aquest camp, la primera cosa per fer per preparar aquest projecte és un inventari exhaustiu de tot allò que ja hi ha en aquest camp del turisme cultural i científic. Raó per la qual faig aquí, en aquestes trobades pirinenques, una crida a tots els que ja han desenvolupat accions d'aquest tipus i als que hi puguin estar interessats, en l'àmbit geogràfic definit, a participar en aquest projecte.

Ara bé, aquest projecte ha de ser un projecte físic però també –i és per això que l'hem qualificat d'innovador– virtual.

Perquè és innovador pensem que s'ha de fer a través de la publicació electrònica, internet, i una petita història ens ha inspirat.

El 2011 una parella d'australianos, Karina y Craig Waters, van comprar un castell a l'Arieja, prop de les Cabannes, a la baronia de les Gudanes, el castell de les Gudanes, també anomenat castell Verdú. És una terra molt coneguda dels andorrans perquè sempre hem tingut més bestiar que terra, pasturatge per als animals, i estàvem obligats a poder portar-lo a péixer fora de casa. Els comuns de Canillo i d'Ordino tenien empius a les baronies de les Gudanes, des del segle XIII, una estructura feudal que va durar a França fins al segle XIX; la Revolució Francesa hi va tenir pocs efectes.

Van començar la restauració d'aquest castell per acollir-hi turistes en unes quantes habitacions, van col·locar el projecte a internet, van organitzar sojorns de 3 o 4 nits amb circuits i activitats, a un preu consistent (costa 700 dòlars), i fins i tot els van a buscar a l'aeroport. El 2015 van obrir oferint pernoctacions, i sempre ho tenen ple. Tenen actualment centenars de milers de seguidors a internet i venen la totalitat de les ofertes essencialment a clients anglosaxons. Sis-centes mil persones arreu del món cerquen allò que passa al castell de les Gudanes.

<http://www.chateaugudanes.com/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Château_de_Gudanes

Abans de 1910

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/a/a9/Vue_g%C3%A9n%C3%A9rale_du_ch%C3%A2teau_de_Gudanes%2C_Ch%C3%A2teau-Verdun%2C_pr%C3%A8s_les_Cabannes_%286217377136%29.jpg

Vista actual del castell construït a meitat del segle XVIII

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/5e/Ch%C3%A2teau_de_gudanes.jpg

És un lloc importantíssim del Pirineu, però no expliquen la història tan important d'aquesta part del Pirineu, només d'alguns brocanterers. No parlen del pastoralisme, ni dels emprius, ni del pasturatge, ni dels formatges, ni dels pernills de la Cerdanya i de Comminges que ja es menjaven a Roma.

En el nostre projecte, la part innovadora seria una comunicació electrònica no solament per presentar els temes i els circuits, sinó que fos interactiu amb els internautes. És a dir, que l'èxit seria tenir 50.000 seguidors (*followers*) pel turisme virtual i només 5.000 clients reals per fer els circuits.

A més, hauria de ser un projecte interactiu; és a dir, que seguidors puguin inventar circuits temàtics que no hi sin proposats o modificar circuits proposats.

M'ha ajudat en aquest projecte la Martina Camiade, que és una gran especialista dels projectes transfronterers. Jo avui vull tirar l'ham per si els més joves s'hi impliquen. Amb l'ajuda de la Martina i de l'arqueòleg Xavier Llovera, desitjaríem poder tirar endavant el projecte i poder presentar més endavant a les Trobades Culturals Pirinenques, amb els 12 socis, un projecte més definitiu i consensuat.